ABDULLAH BİN ABDÜLAZÎZ

Tanınmış bir hadîs âlimi, Ömerî diye tanınır. 184 (m. 800) senesinde Medine-i Münevvere'de vefât etti. Babasından ve başkalarından hadîs-i şerîf rivâyet etti. Ondan da, Süleymân bin Muhammed bin Yahyâ bin Urve bin Zübeyr, İbn-i Uyeyne, İbn-i Mübârek, Mûsâ bin İbrâhîm gibi âlimler (r.anhüm) hadîs-i şerîf bildirmişlerdir.

İbn-i Hibbân buyurdu ki: O, zamanının en zahid (dünyâya düşkün olmıyan) ve âbidlerinden (çok ibâdet edenlerden) olup, hadîs ilminde sika (güvenilir) bir âlim idi.

Fudayl bin Iyâd buyurdu ki: "Abdullah bin Abdülazîz ile İbn-i Mübârek'in huzûruna gidip, yanında bulunmayı çok seviyorum."

Rivâyet ettiği hadîs-i şerîflerden bazıları:

Enes bin Mâlik'den rivâyet etti: Resûlullah (aleyhisselâm) buyurdu ki: "Dünya husûsunda, kendisinden yukarı olanlara, dîni husûsunda kendisinden aşağıda olanlara bakan kimseyi, Allahü teâlâ şükredici ve sabredici olarak yazmaz. Dünya husûsunda kendisinden aşağıda olanlara bakıp, din husûsunda kendisinden yukarıda olana bakan kimseyi Allahü teâlâ, şükreden ve sabırlı bir kul olarak yazar."

İbrâhîm bin Sa'd'dan rivâyet etti: Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Eshâbım hakkında, Allahü teâlâdan korkun. Sakın benden sonra onlara düşmanlık yapmayınız. Onları seven beni sevdiği için sever. Onlara buğz eden, kin tutan, bana düşmanlığından dolayı böyle yapmış olur. Onlara eziyet eden, bana eziyet etmiş olur. Bana eziyet eden, Allahü teâlâya eziyet etmiş olur. Kim Allahü teâlâya eziyet ederse, Allahü teâlânın onu cezalandırması çok yaklaşmıştır, demektir."

Sâlim bin Abdullah'dan rivâyet etti: Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Allahü teâlâya yalvarıp, duâ etmeden önce Ma'rûfu (iyiliği) emredip, Münker'den (kötülükten)nehyediniz (alıkoyunuz.) Günahınıza pişman olup, Allahü teâlâdan afv ve mağfiret dilemeden önce, elbette Allahü teâlâ sizin duâlarınızı kabûl etmiyecek. O zaman afv mağfiret de olunmıyacaksınız. Yahudi âlimler ve hıristiyan din adamları Emr-i ma'rûf ve Nehy-i an-il münkeri terk ettikleri için, Allahü teâlâ onları, kendi Peygamberlerinin lisânı üzere lanetleyip, umûmî bir belâ vermiştir."

Ebû Ca'fer el-Hızâ: Abdullah Ömerî'nin (radıyallahü anh) bir gün büyüklerden birisinin şu sözünü naklettiğini bildirdi: "Kur'ân-ı kerîmi çok okumalı. Çünkü, Kur'ân-ı kerîm, okunup emirlerine uyulduğu zaman, Cennete götürür."

Abdullah Ömerî hazretleri dâima kitaplarıyla beraberdi. Onları yanından hiç ayırmazdı. Mutlaka yanında bakacağı bir kitap bulunurdu. Ona, niçin, kitapları bu kadar seviyorsun dediler. O, bunlara şu sözlerle cevap verdi. "İnsana kabirden daha ibret verici ve daha çok nasîhat eden bir şey yoktur. Yalnızlık, bir takım sıkıntı ve kötülüklerden uzak tutar. Kitap ise, insana yakın ve samimi bir arkadaştır."

Birgün şöyle duâ etti: "Yâ Rabbi! Sana, büyüğümüz, küçüğümüz tövbe ederiz. Tövbelerimizi, doğru kıl. Bizi tövbesine uymayanlardan eyleme, Allahım!"

Ebû Münzir İsmail bin Ömer anlattı. Abdullah Ömerî (radıyallahü anh) şöyle diyordu: "İnsanoğlu gaflete dalar da, Allahü teâlâ'nın emirlerini yapmaz olur. Yasakladığı şeyleri yapmağa başlar, insanlardan korkarak, Emr-i ma'rûf ve Nehy-

i an-il-münker (iyiliği emredip, kötülüklerden alıkoyma) farzını terk eder.”

Muhammed bin Harb el-Mekkî dedi: Abdullah bin Abdülazîz Ömerî hazretleri yanımıza gelmişti. Onun etrâfına toplandık. Mekke-i Mükerreme’nin ileri gelenleri de toplanmıştı. Bu sırada başını kaldırınca, Kâ’be-i Muâzzama’nın etrâfında yükselen sarayları gördü. Şiddetli bir şekilde bağırarak “Ey bu köşkleri bu mukaddes mekanın yanına dikenler; “Ölünce, yapayalnız kalacağınız, mezarların zifiri karalıklarını hatırlayınız. Ey zevk ve sefâ sahipleri, ey dünyâ ni’metleri içerisinde yüzenler! Kabirde, kurtların, böceklerin, yiyecekleri ve gıdaları olacağınızı, şu güzel vücutlarınızın, toprağın altında çürüyeceğini, o gören gözlerinizin akacağını, konuşan dillerinizin susacağını hiç düşünmüyor musunuz?” Abdülazîz hazretleri bunları söyleyince gözleri doldu.

Birisi Abdullah bin Abdülazîz’e, “Bana nasîhat et” dedi. Bunun üzerine, o zâta dönerek: “Verâ çok kıymetli bir haslettir, insanın kalbinde verânın (şüpheli şeylerden sakınma) bulunması, bütün dünyâya bedeldir. Onun için, bir şey şüpheli ise ondan sakın. Yoksa haram işlersin” dedi.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Hilyet-ül-evliyâ cild-8, sh. 283

2) Tehzîb-üt-tehzîb cild-5, sh. 302

3) Tabakât-ı İbn-i Sa’d cild-5, sh. 435